

WIADOMOŚCI PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO

ORGAN ZWIĄZKU PRZEMYSŁU CHEMICZNEGO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

WARSZAWA, DNIA 1 LIPCA 1939 ROKU

MASY PLASTYCZNE

W okresie od dnia 11 do 14 czerwca br. odbył się w Paryżu kongres, poświęcony sprawie mas plastycznych i żywic sztucznych.

Kongres ten, zorganizowany przez Société de Chimie Industrielle, miał na celu rozejrzenie się w dorobku, jaki przemysł chemiczny osiągnął w ciągu ostatnich lat w dziedzinie mas plastycznych. Nie ulega wątpliwości, że ten młody dział przemysłu chemicznego czyni z roku na rok olbrzymie postępy, zarówno w zakresie metod produkcji jak i coraz to nowych zastosowań mas plastycznych.

Kongres, nazwany zresztą „Dniami mas plastycznych i żywic sztucznych” (Journées des Matières Plastiques & des Résines synthétiques), zgromadził około 500 uczestników, przeważnie z Francji choć wzięli w nim udział również przedstawiciele innych krajów, jak np. Anglii, Belgii, Niemiec, Polski. W toku obrad wygłoszono około 100 referatów, poświęconych zagadnieniom mas plastycznych, przy czym szczególną uwagę zwrócono na nowe zastosowanie tych mas, oraz metody badań analitycznych surowców, materiałów pomocniczych i produktów końcowych. Wykłady niejednokrotnie ilustrowane były przez pokazy filmowe, obrazujące postęp w tej zupełnie nowej gałęzi przemysłu chemicznego, albo dające przegląd metod produkcji mas plastycznych, stosowanych np. w Anglii.

Bardzo celowym uzupełnieniem wykładów i odczytów była wystawa, urządzona w dolnej części gmachu Maison de la Chimie, gdzie zresztą odbywały się obrady. Wystawa miała charakter dydaktyczny nie zaś reklamowy; skutkiem tego poszczególne stoiska nie obejmowały pokazów firm, lecz były poświęcone indywidualnym produktom z obu zakresów, stanowiących przedmiot wystawy.

Każdy więc dział obejmował przede wszystkim uplastyczniony schemat produkcyjny, pokaz próbek surowców, półproduktów i form przejściowych, oraz wyrobów gotowych, wreszcie najszerszej pojęte zastosowanie każdej masy plastycznej albo sztucznej żywicy. Zastosowanie mas plastycznych pokazane było pod dwoma kątami widzenia: techniki i sztuki. Obok więc aparatury przemysłowej wykonanej z tego nowoczesnego tworzywa — wystawiano przedmioty sztuki stosowanej (zwłaszcza meblarskiej i dekoracji wnętrz) oparte na sztucznych masach plastycznych, jako materiale zasadniczym albo pomocniczym.

Szczególną uwagę zwracały masy plastyczne, zbliżone swoim charakterem do kauczuku naturalnego. Wystawiono więc sztuczny kauczuk znany pod nazwą „Buna”, kauczuk chlorowany otrzymywany przez chlorowanie Latexu, wreszcie sporo miejsca i uwagi poświęcono chlorkom winylu, znanym w Ameryce pod nazwą Vynylitu, a w Niemczech pod nazwą Mipolanu oraz Igelitu. Pokazano ciekawe produkty chlorowania spolimeryzowanych chlorków winylowych, zawierające około 65 proc. chloru. Produkt ten ma właściwości całkiem szczególne, gdyż jest rozpuszczalny w rozpuszczalnikach od lakieru, jest nieprzepuszczalny, niepalny i jeszcze bardziej bierny chemicznie niż same chlorki poliwinylowe; będzie mógł bodaj w niedalekiej przyszłości zastąpić kauczuk chlorowany.

Zwracał wreszcie uwagę fakt, że w dążeniu do nowych zastosowań chloru, społeczna nauka i przemysł chemiczny zwróciły się do produkcji mas plastycznych jako poważnego — bądź co bądź — odbiorcy chloru.

W toku obrad podkreślano też celowość wysiłków użytkowania chloru w wytwarzaniu mas plastycznych. Wszystkie one stanowią coraz to cenniejsze i szlachetniejsze tworzywo: obok bowiem takich nowych zastosowań, jak fabrykacja części mechanicznych, między innymi w urządzeniach kwasoodpornych — coraz szersze zastosowanie znajdują masy plastyczne, zastępujące szkło w automobilizmie, lotnictwie itp. Szczególnie ta ostatnia dziedzina zasługuje na pilną uwagę, gdyż pozwala osiągać nieziszczalne do niedawna cele przy pomocy metod chemicznych.

Obok jednak mas plastycznych w ścisłym tego słowa rozumieniu, sporo też miejsca i czasu poświęcono sztucznej żywicy, znajdującej coraz większe zastosowanie w fabrykacji lakierów. Począwszy od żywic kumaronowych, przedstawiono wysiłek przemysłu chemicznego ku wprowadzeniu coraz to nowych żywic sztucznych: fenolowych, karbanilowych itd.

Prace, poświęcone masom plastycznym, przygotowane były wzorowo, zarówno pod względem rzeczowym jak i organizacyjnym. Uczestnicy Kongresu mieli dostarczone odbitki ważniejszych referatów oraz doskonale podane katalogi wystawowe. Odbitki referatów nabywać można w Paryżu, pod adresem: Société de Chimie Industrielle, 28, rue St. Dominique, Paris.

Z Polski udział w Kongresie wzięli: Dyrektor Związku Przemysłu Chemicznego oraz inż. Wł. Rotstein z Zakładów Chemicznych „Kutno”.

III RATA POŻYCZKI OBRONY PRZECIWLOTNICZEJ

W dniu 5 lipca br. mija termin wpłacania III-ciej, ostatniej raty Pożyczki Obrony Przeciwlotniczej. Udział przemysłu chemicznego w subskrypcji pożyczki osiągnął poważne rozmiary i dwie pierwsze raty wpłacone zostały w ściśle określonych terminach.

Nie wątpimy, że i pozostała część zadeklarowanych sum wpłacona zostanie przed dniem 5 lipca, od ścisłości bowiem przestrzegania terminów rat subskrypcyjnych zależą istotne rezultaty Pożyczki.

ZEBRANIE SEKCJI EKSPORTOWEJ

W dniu 19 czerwca b. r. odbyło się, przy licznych udziale członków Związku, przedstawicieli sfer rządowych oraz zaproszonych gości, plenarne posiedzenie Sekcji Eksportowej Związku Przemysłu Chemicznego.

Zebrańie zagał Przewodniczący Sekcji p. Prez. Inż. F. Wiślicki, który w dłuższym, niezwykle interesującym przemówieniu, scharakteryzował obecną koniunkturę, jaka na skutek różnych faktów i wydarzeń w polityce międzynarodowej, zaistniała dla polskiego wywozu chemicznego. Z dumą można stwierdzić, że polski przemysł chemiczny, mimo wyraźnego naprężenie w polityce międzynarodowej i wzmózonej ofiarności na potrzeby Państwa, nie tylko potrafił zwiększyć swą produkcję, ale i wzmógł również swą ekspansję eksportową. Należy przypuszczać, że kompetentne czynniki rządowe w dalszym ciągu udzielać będą poparcia dla wysiłków eksportowych przemysłu chemicznego. Następnie p. Prezes Wiślicki wyraził nadzieję, że, mimo napotykania pewnych trudności natury technicznej, wymiana handlowa między Polską a Z. S. R. R. rozwijać się będzie pomyślnie, przy czym poważny w niej udział weźmie i polski przemysł chemiczny. Wreszcie stwierdził z zadowoleniem, iż poszczególne przedsiębiorstwa chemiczne wykazują coraz większe, czynne zainteresowanie eksportem, które daje z każdym rokiem lepsze rezultaty praktyczne.

W następnym punkcie porządku dziennego p. Mgr. T. Chęciński złożył sprawozdanie z sytuacji w wywozie produktów chemicznych w okresie pierwszych 4 miesięcy r. b., podkreślając wzrost wartości wywozu produktów chemicznych o ponad 15%, — w stosunku do roku poprzedzającego. W dalszym ciągu omówił zawarte w ostatnich miesiącach układy handlowe, z uwzględnieniem specjalnych zainteresowań przemysłu chemicznego, oraz poinformował zebranych, iż przewidywane jest wkrótce rozpoczęcie rozmów ze Stanami Zjednoczonymi A. P., Danią, Szwajcarią, Jugosławią i Litwą — w sprawie nowelizacji dotychczas obowiązujących umów.

Następnie p. Dyr. Dr. A. Marchwiński wygłosił referat na temat „Nowe środki popierania

i finansowania wywozu”. W swym ciekawie ujętym przemówieniu p. Dyr. Marchwiński mówił o nowych ułatwieniach jakie stworzone zostały dla eksporterów w zakresie wszelkiego rodzaju pomocy ze strony czynników rządowych, oraz o możliwości uzyskiwania kredytów na inwestycje fabryczne, dokonywane dla produkcji eksportowej. Prelegent poruszył również niezwykle ważną dla eksporterów sprawę utworzenia asekuracji kredytów eksportowych, przede wszystkim przed ryzykiem polityczno-handlowym dalej przed ryzykiem prywatnym. Tego rodzaju ubezpieczalnie kredytów eksportowych istnieją już w wielu państwach jak np. w Danii, we Włoszech, w Niemczech i t. d., przynosząc duże korzyści dla eksportu; należy przypuszczać, że w końcu b. r. tego rodzaju instytucja, współdziałająca z eksporterami, powstanie i w Polsce.

Nawiązując do przemówienia p. Prezesa Wiślickiego, p. Inż. W. Wolski, Naczelnik Wydziału w Państwowym Instytucie Eksportowym, scharakteryzował nowe, konkretne możliwości, jakie stworzyły się przed polskim wywozem chemicznym, w związku z obecną sytuacją w polityce międzynarodowej. W szczególności p. Inż. Wolski wyraził nadzieję, iż polskie produkty chemiczne, przy odpowiednio wyęzionej akcji eksportowej, znajdą większy zbyt w Stanach Zjednoczonych A. P., w Kanadzie, w krajach Ameryki Połdn. itd. We wszystkich tych krajach coraz bardziej przejawia się bojkot towarów niemieckich. I tak np. w Kanadzie import z Niemiec spadł z 33,4 mil. RM w 1937 r. do 25,4 mil. RM w 1938 r. Rady miejskie w wielu miastach kanadyjskich postanowiły oficjalnie nie kupować towarów niemieckich.

Ożywioną dyskusję rozpoczął p. Dyr. Inż. T. Zamojski, który stwierdził, iż polski przemysł chemiczny, mimo trudnych zadań i licznych obowiązków, które ma obecnie do spełnienia, czyni w dalszym ciągu wszelkie wysiłki w kierunku zwiększenia swego dotychczasowego wywozu i zmniejszenia dysproporcji między tym co przywozimy, a tym co wywozimy zagranicę, w zakresie branży chemicznej. Głosy w dyskusji zabierali poza tym pp.: Dyr. Bereszko, Dyr. Rotstein, Dyr. Perowski, Dyr. Steinberg, Dyr. Winogradow, Dr. Heilperin, p. Freider, p. Cichocki i inni. W dyskusji poruszono między innymi sprawę zbyt drogich frachtów morskich i stawek asekuracyjnych morskich, oraz sprawę możliwości uzyskiwania od P. K. P., na drodze indywidualnych wystąpień, obniżonych stawek przewozowych dla towarów wysyłanych na eksport.

Liczny udział przedstawicieli przedsiębiorstw chemicznych w zebraniu oraz cały przebieg posiedzenia Sekcji Eksportowej świadczyły o tym, że polski przemysł chemiczny czyni wszelkie wysiłki w kierunku zwiększenia dotychczasowego wywozu, uzyskując na ogół w swej akcji pozytywne rezultaty.

NOWE DZIAŁY PRODUKCJI

Zakłady Chemiczne „Kutno” S. A. wytwarzające od przeszło 2 lat aldol i aldehyd octowy, donoszą obecnie, iż mogą dostarczać również aldehyd masłowy, używany jako przyspieszcz do wulkanizacji. Należy przypuszczać, że w związku z możliwością zakupu wymienionych artykułów w kraju, ustanie całkowicie dotychczasowy przywóz tych artykułów z zagranicy.

XIX KONGRES CHEMII PRZEMYSŁOWEJ

W dniu 28 czerwca br. w sali Politechniki Warszawskiej odbyło się zebranie Komitetu Pań XIX Kongresu Chemii Przemysłowej. Obradom przewodniczyła Pani Ministrowa Romanowa, która podkreśliła, iż Komitet Pań doloży wszelkich starań, ażeby XIX Kongres Chemii Przemysłowej został jaknajlepiej zorganizowany. W szczególności Komitet współpracować będzie w zakresie organizowania wycieczek i uprzyjemniania pobytu paniom, towarzyszącym uczestnikom Kongresu. Na zebraniu obecnych było przeszło 30 pań.

Wydrukowany już został program ogólny XIX Kongresu Chemii Przemysłowej. Program, wydany w efektownej szacie zewnętrznej, zawiera niezbędne informacje, dotyczące prac Kongresu, posiedzeń, sekcji i wycieczek; zainteresowani mogą otrzymać wymieniony wyżej program bądź w Komitecie Naukowym XIX Kongresu Chemii Przemysłowej Warszawa, Polna 3, Politechnika, bądź w Związku Przemysłu Chemicznego.

KRONIKA

Dnia 17 czerwca 1939 r. Towarzystwo Zakładów Chemicznych „Strem” w Warszawie i p. Dr. M. Z. Grynberg w Strzemieszycach nadesłali do Związku pismo zapieczętowane pod tytułem: „Metoda Fabrykacji Żelatyny Fotograficznej”. Pismo to zostało zarejestrowane pod numerem 22 pism zapieczętowanych, składanych w Związku Przemysłu Chemicznego.

Z inicjatywy Państwowego Instytutu Eksportowego, w dniu 22 czerwca br. odbyła się w Gdyni konferencja, poświęcona sprawie pogłębienia prac nad ulepszeniem i rozszerzeniem bazy eksportowej, zwłaszcza w dziedzinie tych towarów, dla których otworzyła się dzisiaj nowa koniunktura na rynkach światowych. Obradom przewodniczył p. V-Minister Przemysłu i Handlu Sokołowski. W konferencji wziął udział z ramienia Związku Przemysłu Chemicznego p. mgr. T. Chęciński.

Ukazało się ogłoszone drukiem sprawozdanie firmy Przemysł Chemiczny „Boruta” S. A. w Zgierzu, z czynności w roku 1938. Jak wynika ze sprawozdania, zgodnie z zakreślonym w ubiegłych latach planem rozbudowy fabryki, w roku sprawozdawczym wykonane zostały z własnych funduszy przedsiębiorstwa dalsze inwestycje, dające możliwość rozszerzenia zakresu wytwórczości barwników i produktów chemicznych.

W dniu 30 czerwca br. w Sali górniczo-hutniczej w Muzeum Techniki i Przemysłu odbyła się uroczystość otwarcia 5-ciu wielkich witryn, poświęconych zagadnieniom obrony kraju, a obejmujących:

Lotnictwo Wojenne, Marynarkę Wojenną, Uzbrojenie i Surowce Strategiczne.

W okresie od dnia 20 sierpnia do dnia 20 września br. odbędą się doroczne międzynarodowe Targi w Izmir (Smyrna). Jak wiadomo Targi te odgrywają bardzo dużą rolę w życiu gospodarczym Turcji i dlatego biorą w nich zwykle liczny udział eksporterzy różnych krajów.

W roku bieżącym, na skutek odpowiedniej akcji propagandowej przeprowadzonej przez Państwowy Instytut Eksportowy zgłosiło swoje uczestnictwo w Targach 49 firm polskich, w tym 6 zrzeszonych przedsiębiorstw chemicznych, mianowicie: Zjednoczone Fabryki Związków Azotowych w Mościcach i w Chorzowie, Przemysł Chemiczny „Boruta”, Zakłady „Elektro” S. A., „Stomil” S. A., Towarzystwo Zakładów Chemicznych „Strem” S. A. oraz „Gentleman” S. A.

Należy przypuszczać, że wzięcie udziału przez polskie przedsiębiorstwa chemiczne w tej wystawie przyniesie odpowiednie pozytywne rezultaty.

Dnia 30 czerwca b. r. w Izbie Handlowej Polsko-Łacińsko-Amerykańskiej nastąpiło zamknięcie „I Kursu Wiedzy Praktycznej o Wymianie Handlowej Polski z Krajami Ameryki Łacińskiej”. Na kursie tym odbył się m. in. wykład na temat eksportu produktów chemicznych do krajów Ameryki Łacińskiej.

Organ Pol. Stow. Inż. i Tech. Woj. Śląskiego oraz Stow. Popierania Wynalazczości w Katowicach — „Technik” — otwiera nowy dział „Przegląd najnowszych patentów na wynalazki krajowe i zagraniczne”. Zaradzi to odczuwanemu dotychczas brakowi tego rodzaju stałego informatora, który podawałby opisy zgłaszanych wynalazków.

NOWE ROZPORZĄDZENIA

W Dz. Ust. Rz. P. Nr. 56 z dnia 28 czerwca 1939 r. ukazały się: pod pozycją 355 ustawa z dnia 20 czerwca br. o ratyfikacji porozumienia między Rzeczpospolitą Polską a Wielką Brytanią, dotyczącego clenia pewnych wyrobów chemicznych;

pod pozycją 356 ustawa z dnia 20 czerwca b. r. o ratyfikacji układu handlowego między Rzeczpospolitą Polską a Związkiem Socjalistycznych Republik Rad oraz protokołu dodatkowego do tego układu;

pod pozycją 357 ustawa z dnia 20 czerwca b. r. o ratyfikacji umowy dodatkowej do umowy gospodarczej między Rzeczpospolitą Polską a Rzeszą Niemiecką;

pod pozycją 358 ustawa z dnia 20 czerwca b. r. o ratyfikacji protokołu taryfowego między Polską a Estonią.

CENY NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH W/G NOTOWAN DOMU HANDLOWEGO
B. NEUFELD, WARSZAWA, LESZNO 54.

	Cena w zł. za 100 kg.		
Alun chromowy	65.—	Kwas szczawiowy	170.—
Alun krystaliczny	44.—	Latex—mleczko kaucz. 40 ⁰ / ₀	140.—
Antychlor kryst.	38.—	Latex 60 ⁰ / ₀ — latex	220.—
Antimonium crud. w kawałkach	150.—	Litopon 30%	72.50
Antimonium crud. w proszku	180.—	Minia ołowiana	110.—
Arszenik biały	70.—	Minia żelazowa min. 80%	80.—
Asfalt Gilsonit	90.—	Nadboran sodowy	310.—
Azotan baru	130.—	Nadmanganian potasu	290.—
Błękit Milori i Paryski	600.—	Nitrobenzol	400.—
Biel cynkowa	65.—	Octan kobaltu	1200.—
Biel ołowiana	120.—	Octan ołowiu	165.—
Biel tytanowa	150.—	olej rycynowy med.	200.—
Boraks kryst. i w proszku	75.—	Pumeks w kawałkach	55.—
Boran manganu	300.—	Pumeks w proszku	38.—
Braunsztyn	75.—	Salmiak mielony	115.—
Chlorek baru	65.—	Salmiak w kaw. subl.	200.—
Chlorek cynku w proszku 98/100%	120.—	Siarczan kobaltu	750.—
Dwuchromian potasu	150.—	Siarczan magnezu (sól gorzka)	21.—
Dwuchromian sodu	125.—	Siarczan miedzi	68.—
Dwusiarczyn sodu bezwodny 60/62%	65.—	Siarczan żelazowy	15.—
Fenol	300.—	Siarka mielona i w laskach	35.—
Fosforan sodu trójzasadowy	75.—	Szellek TN Orange	140.—
Fosfor czerwony	600.—	„ „ bielony	230.—
Glejta angielska w proszku	130.—	Talcum 3/0	19.—
Glin metaliczny w proszku	600.—	Talcum 5/0	26.—
Grafit angielski w łuskach i w proszku	120.—	Talcum 6/0	29.—
Hydrosulfit	250.—	Tanina 92%	700.—
Kalafonia	65.—	Węglan magnezu w cegielkach	240.—
Kaolina w kaw. i w proszku	15.—	Węglan magnezu w proszku	125.—
Klej kostny	150.—	Węgiel aktywowany odbarwiający do olejów	150.—
„ „ skórný	220.—	Ziemia krzemkowa	35.—
Kreda chem. czysta	46.—	Żelazocjanek potasowy	340.—
Kwas borny	180.—	Żelazocjanek sodowy	250.—

Ceny powyższe są cenami hurtowymi i należy rozumieć je za 100 kg. loco skład Warszawa wraz z opakowaniem.

PRODUKTY WYTWÓRCZOŚCI KRAJOWEJ

Barwniki i półprodukty organiczne:

„Przemysł Chemiczny Boruta” Sp. Akc. Zgierz. Telefony bezp. z Łodzią Nr. 195-96, 195-97, 195-98. Adres teleg. „Boruta-Zgierz”. Przedstawicielstwa: Łódź, Piotrkowska 177, tel. 192-12. Warszawa, Żółwia 29 m. 1, tel. 808-09. Warszawa, Piłsa XI Nr. 3 m. 8, tel. 838-78. Bielsko, Grażyńskiego 60, tel. 21-57. Białystok, Gen. Pierackiego Nr. 38, tel. 11-08. Częstochowa, 1-a Aleja Nr. 14, tel. 17-80. Kraków, Smoleński Nr. 34, tel. 163-36. Poznań Słowackiego 36, tel. 63-39.

„Wola Krzysatoporska” Fabr. Chem. Piotrków Tryb., tel. Piotrków Tryb. 165.

Zakłady Chemiczne w Winnicy, S. A. Winnica, poczta Henryków k/Warszawy, tel. 1-a podm. 17. Biuro sprzedaży: Inż. Oskar Gross. Łódź, Gdańska 81, tel. 186-12.

Chlorek wapna bielący:

„Elektryczność”, Akc. Tow. Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-44.

Chlorek wapnia (CaCl₂):

„Zakłady Solway w Polsce”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Farmaceutyczne przetwory:

„Ludwik Spiess i Syn”, Sp. Akc. Warszawa, Daniłowiczowska 16, tel. Centrala-Spiess.
„Fr. Karpiński Spółka Akcyjna”, Warszawa, Wolność 9, tel. 11-06-00.

Gliceryna farmaceutyczna i techniczna:

„Strem”, Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

„Schicht-Lever” Przem. Tłuszcz. Sp. Akc., Warszawa, Nowy Zjazd 1, telefony 605-77, 605-99.

Gumowe artykuły techniczne:

„Wolbrom”, Sp. Akc. Warszawa, Leszno 15, tel. 11-06-81.

„Piastów” Zakł. Kauczukowe Sp. Akc., Warszawa, Złota 35, tel. 333-49.

Jedwab sztuczny:

„Tomazowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu”, Sp. Akc. Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Karbid:

„Elektryczność”, Akc. Tow. Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Klej kostny i skórný:

„Strem”, Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Kwaśny węglan sodowy (bikarbonat):

„Zakłady Solway w Polsce”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Oleina zwierzęca:

„Strem”, Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Olej kopytkowy

„Strem” Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Olej kostny:

„Strem” Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7 tel. 584-30.

Siarczek węgla:

„Tomazowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu”, Sp. Akc. Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Słomka i włosie wiskozowe:

„Tomazowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu”, Sp. Akc. Warszawa, Wilcza 9a, tel. 875-39.

Soda amoniakalna, krystaliczna i kaustyczna: „Zakłady Solway w Polsce”, Warszawa, Czackiego 14, tel. 591-24.

Soda kaustyczna:

„Elektryczność”, Akc. Tow. Warszawa, Czackiego 6, tel. 634-94.

Sól glauwerska krystaliczna oraz kalcyonowana, odwodniona.

„Tomazowska Fabryka Sztucznego Jedwabiu” Warszawa, Wilcza 9a, tel. 8-75-39.

Stearyna:

„Strem”, Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-33.

Rozpuszczalniki, aldehydy, octany, butanol norm., kwas octowy.

Zakł. Chem. „Kutno”, Warszawa, Al. Róż 7, tel. 7-03-56.

Środki grzybobójcze do nasycania drewna, środki ogniochronne

„Fungus” Sp. z o. o., Warszawa 1, Nowogrodzka 49 tel. 999-84.

Żelatyna „Super”, techn. i fotogr.

„Strem” Sp. Akc. Warszawa, Mazowiecka 7, tel. 584-30.

Członkowie Związku Przemysłu Chemicznego otrzymują „Wiadomości Przemysłu Chemicznego” bezpłatnie.

Redakcja i Administracja: Warszawa, Czackiego 1, telefon 510-14.

Wydawca: w imieniu Związku Przem. Chemicznego Rzplitej Polskiej—Dyrektor Związku Inż. TADEUSZ ZAMOYSKI

Redaktor: Mgr. TADEUSZ CHĘCINSKI

Druk L. Bogusławskiego i Ski, Świętokrzyska 11

ZJEDNOCZONE FABRYKI ZWIĄZKÓW AZOTOWYCH

w Mościcach i w Chorzowie

wyrabiają prócz NAWOZÓW AZOTOWYCH
i FOSFOROWYCH w różnych sorty-
mentach handlowych następujące

PRODUKTY CHEMICZNE:

AZOTOWE: Azot
Amoniak skroplony
Wodę amoniakalną chemicznie
czystą
Kwas azotowy chemicznie czysty
Kwas azotowy techniczny
Nitrozę
Sztotyn sodowy
Saletrę amonową
Saletrę sodową
Saletrę potasową
Salmiak rafinowany
Salmiak sublimowany
Węglan amonu
Siarczan amonu (do celów tech-
nicznych,

CHLOROWE: Chlor ciekły
Ług bielący (podchloryn sodowy)
Herbatox (preparat do tępienia
chwastów)
Chlorobenzen
Paradwuchlorobenzen
Ortodwuchlorobenzen
Chloronaftalen
Woskol syntetyczny

RÓŻNE: Karbid
Tlen
Wodór
Wapień mielony

Adres dla korespondencji: Z. F. Z. A. CHORZÓW III.-

PRZEGLĄD EKONOMICZNY

ORGAN POLSKIEGO TOWARZYSTWA EKONOMICZNEGO

Kwartalnik poświęcony badaniu podstawowych i aktualnych
problemów gospodarczych i społecznych. Rok założenia 1928

Ukazał się właśnie tom XXIV, który zawiera następujące rozprawy: doc. dra **Jana Wiśniewskiego** — Nowy wskaźnik produkcji przemysłowej, pisał dra **Waleriana Zakliki** — Kontrola parlamentarna nad długami Państwa w Polsce, dyr. **Ludwika Suessweina** — Przemysł Palestyny z uwzględnieniem stosunków gospodarczych polsko-palestyńskich, przegląd zebrań i rozpraw, oraz kronikę Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego i 25 recenzji. W tomie poprzednim tj. XXV ukazały się rozprawy inż. **Włodzimierza Romanowa** — Śp. prof. **Leopold Caro**, prof. **Leopolda Caro** — Rodzina, prof. **Edwina Hauswalda** — Znaczenie gospodarcze Śląska za Olzą, rektora prof. **Henryka Korowicza** — Zagadnienie wartości w ekonomii.

W „Bibliotece Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego“, ukazało się, jako tom IX — dzieło pt. „Polityka gospodarcza III Rzeszy“, część I: **Leopold Caro** — Przewrót gospodarczy w III Rzeszy, **Antoni Żabko-Potopowicz** — Rolnictwo w III Rzeszy; część II: **Tadeusz Hauser** — Bankowość w III Rzeszy. Cena obu części zł 8.—, dla członków Pol. Tow. Ekon. zł 5.50. Jako tom X ukazało się dzieło dra inż. **Jana Karola Sondla** — Zmniejszający się przychód z ziemi i środki zaradcze, z przedmową prof. **Ludwika Górskiego** (Lublin). Cena zł 6.—, dla członków Pol. Tow. Ekon. zł 5.—.

Polskie Towarzystwo Ekonomiczne posiada dotąd 113 współpracowników a odbyło się w nim 169 odczytów, wygłoszonych przez 119 prelegentów, w tym 55 profesorów i docentów szkół akademickich, 19 ministrów i wiceministrów byłych i obecnych.

Prenumeratę „Przeglądu Ekonomicznego“ w kwocie zł 15.— (zagranica zł 20.—) rocznie za 4 tomy, uiszczać należy na konto w P. K. O. nr 154.383. Dla urzędników państwowych, samorządowych, oraz słuchaczy uczelni wyższych, zamawiających pismo wprost w redakcji lub administracji, prenumerata ulgowa wynosi zł 12.—. Członkowie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego płacą rocznie tytułem składki zł 18.—, wpisowe zł 3.—, osoby prawne rocznie zł 66.—, wpisowe zł 15.—. Otrzymują za to „Przegląd Ekonomiczny“ bezpłatnie, a dzieła wydawane w „Bibliotece“ nabywać mogą po znacznie niższych cenach, korzystają z biblioteki i czytelni Towarzystwa, nadto uczestniczyć mogą w zebraniach naukowych z prawem zabierania głosu w dyskusji.

Redakcja: Komitet redakcyjny, Lwów, ul. Paderewskiego 11, tel. 253-75. Administracja: Lwów, ul. Mickiewicza 3
Cena tomu „Przeglądu Ekonomicznego“ w handlu księgarskim zł 4.—.

OMASZOWSKA FABRYKA SZTUCZNEGO JEDWABIU

SPÓŁKA AKCYJNA

ZARZĄD W WARSZAWIE, WILCZA 9a
ODDZIAŁ W ŁODZI
ŁÓDŹ, PIOTRKOWSKA 203-205
FABRYKA W TOMASZOWIE MAZ.

PRZĘDZA SZTUCZNEGO JEDWABIU
WISKOZOWEGO, SZTUCZNA SŁOMKA,
SZTUCZNE WŁOSIE.

CIĘTE WŁÓKNA WISKOZOWE
„TEXTRA“, „LINTEX“ I „ARGONA“

PRZĘDZA Z WŁÓKIEN CIĘTYCH
„ARTEX“

PAPIER PRZEZROCZYSTY
„TOMOFAN“

SÓL GLAUBERSKA

SIARCZEK WĘGLA

WIELKA NAGRODA PAŃSTWOWA I WIELKI MEDAL ZŁOTY NA P.W.K w POZNANIU 1929 R.
WIELKA NAGRODA NA WYSTAWIE MIĘDZYKARODOWEJ W LIÉGE 1930 R

